

FRA PLASTSØPPEL TIL NYE KLASSEROM

- et prosjekt i Elfenbenskysten

Undervisningsopplegg: 1 - 4 trinn

Fag: Samfunnsfag, naturfag, kunst og håndverk

Om undervisningsopplegget

Undervisningsopplegget består av tre deler med ulike temaer: Elfenbenskysten, resirkulering av plast og barns rettigheter og bærekraft. For 1- 4 trinn er dette opplegget primært tenkt som klasseoppgaver, men flere av oppgavene kan gjøres som selvstendig arbeid, litt avhengig av trinn. Dere står fritt til å velge de oppgavene som passer til deres undervisning og det er ikke nødvendig å gjennomføre hele opplegget. Tekstene kan skrives ut til elevene i 3- 4 trinn, slik at de kan følge med eller lese selv.

Side	Innhold	Varighet	Trinn
	Fakta om Elfenbenskysten	45 min	1 - 4
02	Introduksjonsspørsmål		
03	Tekst: Om Elfenbenskysten		
	Resirkulering av plast	4 timer <i>inkl tur</i>	1 - 4
04	Tekst: Klasserom bygget av plast		
05	Oppgaver		
06	Tekst: Historien om Diomande		
07	Oppgaver		
	Barns rettigheter	45 min	3 - 4
08	Tekst: Barnerettighetene		
09	Refleksjon og Kahoot-quiz		

Elfenbenskysten

Introduksjonsspørsmål

- A) Start økten med å spørre elevene om de vet hva et elfenben er for å skape interesse.
- B) Spør elevene om de har hørt om Elfenbenskysten tidligere, eller om de vet hvor det ligger. (Dette for å engasjere elevene tidlig i prosessen og for å starte refleksjon)
- C) Finn Elfenbenskysten på kartet: På hvilket kontinent ligger landet, og hvor langt unna Norge er det? Har noen vært i Afrika?
- D) Presenter Elfenbenskysten (Se side 3).
- E) Be elevene tegne flagget til Elfenbenskysten.

Elfenbenskysten

FAKTABOKS

Offisielt navn: République de Côte d'Ivoire

Innbyggertall: Ca. 26,4 millioner (2020)

Offisielt språk: Fransk

Nasjonaldag: 7. august

Verdensdel: Afrika

Naboland: Ghana, Burkina Faso, Mali,
Guinea og Liberia

Nasjonaldyr: Afrikansk elefant

Om landet

Elfenbenskysten er et land som ligger i Afrika. Det var lenge et rikt og fredfullt land, der menneskene hadde det godt. De laget mest kaffe og kakao, og tjente penger på å selge det. En dag fikk landet en ny president, den nye presidenten lovet å gjøre Elfenbenskysten enda bedre, der menneskene kunne være med på å bestemme hva som skjer i landet. Noen mennesker var enige med den nye presidenten, men det var også mange som ikke var enige med han. Dette førte til at flere av menneskene i landet begynte å krangle, og litt senere ble konflikten så stor at det ble krig. Siden den gang, har det ikke vært så fredfullt i Elfenbenskysten.

Mange barn kunne ikke gå på skolen lenger og måtte være med i krigen, mens andre barn måtte flykte ut av landet for å få beskyttelse. Her ble mange av barnas rettigheter brutt, som retten til skolegang. I dag er det ca 1,6 millioner barn som ikke kan gå på skole i Elfenbenskysten, blant annet fordi det ikke finnes nok skoler som har plass til alle. De fleste av disse er jenter. 1,6 millioner barn er mer enn dobbelt så mange som alle barn (mellom 0 og 12 år) i Norge.

Flagget til Elfenbenskysten © <https://flagpedia.net>

Skolejenter i byen Touba.

Klasserom bygget av plastavfall

I Elfenbenskysten er det mange barn og unge som ikke går på skolen blant annet fordi det er altfor få skoler. Et annet stort problem er at det er veldig mye plastsøppel rundt der barn bor som gjør at de blir syke. 288 tonn plast produseres i hovedstaden i Elfenbenskysten (Abidjan) hver dag. 288 tonn er som å ha vekten til 48 elefanter, og kun vekten til 2 elefanter blir resirkulert (5%).

Det meste av denne platen havner i havet, der hvor barn bor og leker eller på store søppelhauger. Flere barn blir syke fordi det er veldig mye plastsøppel rundt omkring. For to år siden var det noen som fant på noe lurt. De begynte å lage «murstein» av plastsøppel! Mange kvinner i Elfenbenskysten jobber nå med å plukke plastsøppel og levere det inn til en fabrikk. Fabrikken smelter sammen plastsøppelet som flasker, poser og bildekk og former det til «murstein». Du kan se for deg Lego-klosser. «Mursteinene» kan i likhet med Lego-klosser bygges uten at man trenger lim for å sette dem sammen. Dette er en veldig effektiv måte å bygge skoler på!

Oppgaver

- A) Hva ser dere på bildene? Snakk om det dere ser og si hva dere tenker.
- B) Hvorfor er plast et problem?
- C) Hvor mye plast produseres hver dag i Abidjan?
- D) Lag en liste med 5-10 ting av plast som du bruker, eller har hjemme (eks. Matpakke/vannflaske/leke)

- E) Ta med deg en ting laget av plast og vei det. (Læreren hjelper til med å sammenligne med 288 tonn).
- F) Gå en tur i nærområde for å observere, og gjerne rydde plast i nærområdet. Elevene kan plukke plast og samle det, skylle det godt og forsøke å lage noe ut av plasten de finner. Dette kan gjøres individuelt eller i grupper på 4-5 elever. Forsøk gjerne å lage skoler!

Alternativ: Elevene kan ta med plast hjemmefra og bygge noe av dette. (Send bildene av det dere bygger til helle.eiborg@unicef.no så kan vi legge det ut på UNICEF-rundens nettsider).

Historien om Diomande

Diomande Miamo (i den gule t-skjorta) er en 14 år gammel gutt. Han er sammen med vennene sine foran den nye skolen som holder på å bygges. Den er laget av resirkulert plast, og ligger i landsbyen Gouekolo, vest i Elfenbenskysten.

De tre guttene har samme navn. De to eldste er 14 år gamle, og den yngste er 12 år gammel. De bor i nærheten av skolen og kommer nesten hver dag for å se hvor langt byggingen av de nye klasserommene er kommet. Den gamle skolen er laget av bambus og ligger rett ved siden av.

Diomande sier: "Siden skolen stengte på grunn av koronaviruset, kommer vi for å spille her på skolens lekeplass. Vi ser på arbeiderne som bygger de nye klasserommene. Det ser så fint, stort og rent ut. Vi er veldig spente. Vi har aldri sett slike klosser før. Klasserommene er kjølige på innsiden, og ikke noe støv eller regn trenger inn. Vi håper skolen starter snart, fordi vi liker den veldig godt"

«Hele landsbyen snakker om den. Jeg ønsker at faren min bygger et hus med disse klossene. I dag skal arbeiderne installere elektrisitet. De fortalte oss at elektrisiteten kommer på grunn av sola (solenergi). Når jeg blir eldre, vil jeg bli en lærer slik at jeg kan jobbe på en sånn skole.»

Oppgaver

Reflekter sammen om teksten

- A) Hva heter barna på bildet?
- B) Hvor gammel er Diomande?
- C) Hva bygger de skolene av?
- D) Hva betyr resirkulert plast?
- E) Hvor henter de plasten fra?
- F) Hvorfor er det så viktig å bygge skoler av plastklosser?

Barns rettigheter

Barnerettighetene er det aller minste barn må ha for å få en trygg og sunn oppvekst. En rettighet er noe du får når du er født. Ingen har lov til å ta dine rettigheter fra deg, ikke foreldrene dine og ikke de andre barna. Mange tror at barns rettigheter er for barn i fattige land, men rettighetene er for barn i hele verden. Inkludert alle barna i klassen. En rettighet skal beskytte oss, så vi får mat når vi trenger det, og har noen som kan ta vare på oss. Men vi har også andre rettigheter, som retten til å si hva vi mener, og å tro på det vi vil. Barns rettigheter er skrevet ned i FNs konvensjon om og gjelder for alle personer under 18 år.

Les mer om barnerettighetene her: www.unicef.no/skole/junior/barnerettighetene.

Oppgaver

Reflekter sammen om teksten

- A) Kjenner elevene til noen av barnets rettigheter?
- B) Hvem gjelder barnerettighetene for?
- C) Hvilke rettigheter blir brutt når det er mye forurensing og forsøpling?
- D) Hvilke rettigheter blir brutt når barna ikke kan gå på skole?
- E) Gi fem grunner til hvorfor skole/utdanning er viktig.
- F) Spill Kahoot om barns rettigheter: www.unicef.no/kahoot-om-barnerettighetene

